PAKKAUS
SUOMEN PAKKAUSYHDISTYS RY
PAKKAUSALAN AMMATTILEHTI

20.2.2023/AS/as

Lausunto Eduskunnan Talousvaliokunnalle

Asia: U 110/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi pakkauksista ja pakkausjätteistä, asetuksen (EU) N:o 2019/1020 muuttamisesta ja direktiivin 94/62/EY kumoamisesta (pakkausjäteasetus)

Suomen Pakkausyhdistys kiittää mahdollisuudesta lausua mielipiteensä yllä mainittuun asiaan.

1. Yhteenveto

Komission ehdotuksessa tavoitellaan asioita, joita Suomen Pakkausyhdistys pitää hyvinä ja kannattaa niiden tavoittelemista - osittain nyt esitetyillä toimilla. Ehdotetuista toimista merkittävä osa perustuu kuitenkin tutkitun tiedon sijaan ideologialle ja uskomuksille. Oikea tapa vähentää pakkausten aiheuttamia kokonaisympäristövaikutuksia olisi lisätä pakkauksia koskevaa tutkimusta ja asettaa tavoitteet vasta kun tietoa on riittävästi. Muuten vaarana on ajautua entistä huonompaan tilanteeseen hyvistä tavoitteista huolimatta.

Johtuen tutkitun tiedon puuttumisesta tavoitteiden asettaminen niinkin pitkälle tulevaisuuteen kuin vuoteen 2040 on vastuutonta. Lisäksi päätösvallan siirtäminen Komissiolle delegoitujen säädösten muodossa ei ole perusteltua.

Verrattuna Komission ehdotukseen, Valtioneuvoston kanta esitetyssä muodossa ottaa huomioon useita pakkausalan yritysten huolia väärään suuntaan vievästä sääntelystä ja siksi se tarjoaa hyvän pohjan vaikuttamiselle EU:ssa.

Seuraavissa kohdissa on esitetty muutamia ehdotuksia, joita Suomen Pakkausyhdistys toivoo harkittavan valiokunnan muodostaessa omaa lausuntoaan.

2. Valtioneuvoston kannan kohdat, joihin Suomen Pakkausyhdistys ehdottaa harkittavaksi muutoksia

a. Pakkausjätteen määrän vähentäminen

Suomen Pakkausyhdistys jakaa komission huolen pakkausjätteen määrän kasvamisesta mutta pitää komission ehdottamia toimenpiteitä perusteettomina ja huonosti kohdistettuina.

Kiertotalouteen perustuvassa yhteiskunnassa jäte ei kuitenkaan ole enää jätettä vaan se on uusioraaka-ainetta, jolla korvataan neitseellisiä ja uusiutumattomia raaka-aineita.

Suomen Pakkausyhdistys ry
Rautatieläisenkatu 6
FIN-00520 HELSINKI
info@pakkaus.com

Ei-enää-jätettä-periaatteen mukaisesti jätteestä jälleen tuotteeksi luokiteltu raaka-aine tulisi huomioida jätettä vähentävänä osana kokonaisuutta.

Ylipakkaamista ei suuressa mittakaavassa - esimerkiksi elintarviketeollisuudessa – ole todellisuudessa olemassakaan. Jokaiselle tuotteitaan pakkaavalle yritykselle pakkaus on kustannus, jota pyritään optimoimaan hakemalla tasapainoa tuotteiden suojaamisen ja syntyvien kustannusten välillä. Yritys, joka käyttää liikaa pakkausmateriaalia, heikentää omaa kannattavuuttaan ja häviää kilpailussa markkinoilla. On olemassa kapeita segmenttejä (luksustuotteet, kosmetiikka) joissa ylipakkaamista esiintyy kuluttajien harhauttamiseksi - toimenpiteet tulisi kohdistaa sinne.

b. Rajoitettujen pakkaustyyppien lista

Lukuun ottamatta hotellien miniatyyripakkauksia on lista huonosti perusteltu ja se pitäisi kokonaan poistaa.

c. Uudelleentarkastelu

Vuodelle 2040 asetetut tavoitteet ovat täysin tarpeettomia ja päätösvaltaa niiden uudelleentarkastelusta osalta ei pitäisi antaa komissiolle. Komission asiantuntemus on osoittautunut mm. tämän ehdotuksen myötä puutteelliseksi. Uusia tavoitteita pitää asettaa vasta kun asioista on olemassa tutkittua tietoa.

d. Kompostoitavuutta koskeva vaatimus

Kahvipakkausten kierrätettävyys tulisi hyväksyä kompostoitavuuden vaihtoehtona. Nykyisin esimerkiksi kahvikapseleissa käytetty alumiini säilyttää rasvaisen ja siten herkästi pilaantuvan kahvin hyvin. Kapselit voidaan kierrättää metallipakkausten järjestelmissä.

e. Ehdotuksen oikeusperusta

Suomen Pakkausyhdistyksen näkemyksen mukaan asetuksen oikeusperustan tulisi olla yksiselitteisesti sisämarkkinat. Oikeusperustan säilyttäminen sisämarkkinoissa poistaa mahdollisuuden tahalliseen tai tahattomaan sisämarkkinoiden toiminnan haittaamiseen, mikä on EU:n kilpailukyvyn kannalta välttämätöntä.

Suomen Pakkausyhdistys ry

Antro Säilä
Toimitusjohtaja

Liite 1: Suomen Pakkausyhdistyksen yksityiskohtainen kanta Komission ehdotukseen pakkaus- ja pakkausjätedirektiivin uudistamiseksi

Suomen Pakkausyhdistys ry
Rautatieläisenkatu 6
FIN-00520 HELSINKI
info@pakkaus.com

Liite 1 Suomen Pakkausyhdistyksen yksityiskohtainen kanta Komission ehdotukseen pakkaus- ja pakkausjätedirektiivin uudistamiseksi

Art.	Sisältö	SPY:n kanta	
1-65	Ehdotus sisältää valtavan määrä EU-komissiolla siirrettävää valtaa delegoitujen säädösten ja muiden täydentävien ohjeiden muodossa.	Kielteinen. Komissio on osoittautunut mm. SUP-direktiivin toimeenpanon osalta kyvyttömäksi ja/tai haluttomaksi pitämään kiinni aikatauluista omalle vastuulleen haluamiensa säännösten laadinnassa. Tästä huolimatta komissio edellyttää jäsenmaiden soveltavan direktiivin vaatimukset lainsäädäntöön alkuperäisessä aikataulussa. Vastaisuudessa tämän asetuksen – ja kaikkien muidenkin komissiolle valtaa siirtävän sääntelyn – osalta on toimeenpanon aikarajojen siirryttävä komission ohjeiden myöhästymisen tai kiistanalaisuuden verran eteenpäin.	
6	Pakkausten tulee olla kierrätettäviä 2030 mennessä. Kierrätettävyys määritellään EU-tasolla	Myönteinen; on hyvä, että kierrätettävyys määritellään EU-tasolla.	
7	Muovipakkauksille asetetaan pakkaustyyppikohtaiset tavoitteet kierrätysmateriaalin käytölle (v. 2030: 10 %, 30 %, 35 %)	Ei vahvaa kantaa puolesta tai vastaan. SPY kannattaa kierrätysmateriaalin markkinoiden vahvistamista. On kuitenkin epäselvää, kuinka korkealle muovipakkausten kierrätysaste pystytään nostamaan.	
	Muovipakkauksille asetetaan kireät pakkaustyyppikohtaiset tavoitteet kierrätysmateriaalin käytölle (v. 2040: 50 % tai 65 %)	Kielteinen. Tavoitteiden pitää olla realistisia – ei idealistisia. Raaka-aineiden riittävyys, kierrätyksen tekniset ja taloudelliset rajoitukset (mm. kemiallinen kierrätys) sekä elintarviketurvallisuusnäkökohdat tulee huomioida ennen 2040 tavoitteiden asettamista.	
	PET-pullojen kierrätysmateriaalin osuus: 2030: 30 % ja 2040: 65 %	Myönteinen. Panttipullojärjestelmä Suomessa mahdollistaa lähes suljetun kierron ja myös ehdotetut tavoitteet ovat realistisia.	
8	Annoskokoiset tee- ja kahvipakkaukset tulee valmistaa teollisissa prosesseissa kompostoituvista materiaaleista.	Kielteinen. Kierrätettävät (ja kiertävät) tulee sallia myös jatkossa.	

Suomen Pakkausyhdistys ry
Rautatieläisenkatu 6
FIN-00520 HELSINKI
info@pakkaus.com

	hedelmien ja vihannesten tarrat, kevyet muovipussit tulee valmistaa teollisissa prosesseissa kompostoituvista materiaaleista. Muita kuin em. tuotteita ei saa valmistaa sellaisista materiaaleista, jotka voivat haitata kierrätettävyyttä	Myönteinen. Tässä artiklassa mainitut tuotteet käsitellään käytännössä – tai pitäisi käsitellä – biojätteiden mukana.	
9	Pakkauskoon minimointi; pakkauksissa ei saa käyttää kaksois- tai välipohjia tai -seiniä tai muita keinoja, joilla kuluttajaa harhautetaan luulemaan, että pakkauksessa on enemmän tuotetta koska pakkaus on isompi.	Ei vahvaa kantaa puolesta tai vastaan. Isossa kuvassa pakkauskoot optimoidaan markkinataloudessa kilpailun ja pakkauksia käyttävien yritysten tarpeiden mukaan eikä regulaatio ole tarpeen. Toisaalta kuluttajien harhaan johtaminen on myös tarpeetonta ja siihen pitää viranomaisten voida puuttua.	
10	Uudelleen käytettävät pakkaukset (vaatimukset käytön lisäämiselle ks. artikla 26)	Ei vahvaa kantaa puolesta tai vastaan. Tarvitaan lisää tutkittua tietoa asiasta.	
11	Yhtenäiset EU-tasoiset pakkausmerkinnät (kierrätetyn raaka-aineen osuus, soveltuvuus kierrätykseen ja panttijärjestelmiin)	Myönteinen. On hyvä, että pakkausmerkintöjä harmonisoidaan EU:n alueella.	
12	Yhtenäiset EU-tasoiset merkinnät pakkausjätteiden keräysastioihin	Myönteinen. On hyvä, että pakkausmerkintöjä harmonisoidaan EU:n alueella.	
21	Ylipakkaamisen vähentäminen; pakkauksessa saa olla korkeintaan 40 % ”tyhjää”.	Ei vahvaa kantaa puolesta tai vastaan. Isossa kuvassa pakkauskoot optimoidaan markkinataloudessa kilpailun ja pakkauksia käyttävien yritysten tarpeiden mukaan eikä regulaatio ole tarpeen.	
22	Tuotekiellot - kertakäyttöiset muoviset ryhmäpakkaukset, joilla	Ei vahvaa kantaa puolesta tai vastaan. Ylikuluttamiseen kannustamista ei tarvita – toisaalta; miten, missä ja kuka määrittelee mitkä pakkaukset kuuluvat tämän artiklan soveltamisalaan?	

Suomen Pakkausyhdistys ry
Rautatieläisenkatu 6
FIN-00520 HELSINKI
info@pakkaus.com

	kannustetaan kuluttajia ostamaan enemmän tuotetta. Logistiikkaa helpottavat ryhmäpakkaukset ovat sallittuja.		
	Tuotekiellot - Horeca-sektorilla nautittavien tai ulosmyytävien kastikkeiden tai mausteiden kertakäyttöpakkaukset	Ei vahvaa kantaa puolesta tai vastaan. On selvää, että kaikkea ei tarvitse pakata yksittäisiin pieniin annospakkauksiin mutta mukaan otettavien annosten kanssa pitää voida ostaa kastikkeita ja mausteita. Ennen kieltoja on tutkittava eri vaihtoehtojen taloudelliset ja kokonaisympäristövaikutukset.	
	Tuotekiellot: - kertakäyttöpakkaukset Horeca-sektorilla paikan päällä tapahtuvaan syömiseen tai juomiseen, jos siihen on tarjolla tilat ja pöydät, tuolit tms…	Kielteinen. Ennen kieltoja on tutkittava eri vaihtoehtojen taloudelliset ja kokonaisympäristövaikutukset.	
	Tuotekiellot: - hedelmien ja vihannesten kertakäyttömuovipakkaukset, kun pakkauskoko on <1,5 kg.	Kielteinen. Pakkauksen tehtävä on tuotteen suojaaminen ja sitä kautta ruokahävikin vähentäminen. Ennen kieltoja on tutkittava eri vaihtoehtojen taloudelliset ja kokonaisympäristövaikutukset. Liian vaikea valvoa.	
	Tuotekiellot: - hotellien miniatyyripakkaukset (shampoo, saippua jne…)	Myönteinen. Isommat pakkauskoot toimivat riittävän hyvin.	
26	Uudelleen käytettävät pakkaukset.	Kielteinen. B2B-liiketoiminnassa uudelleen käytettävät pakkaukset ovat menestyneet ilman sääntelyäkin (liha- ja leipomolaatikot,	

Suomen Pakkausyhdistys ry
Rautatieläisenkatu 6
FIN-00520 HELSINKI
info@pakkaus.com

	- suuret kodinkoneet; v 2030 90 % pakattava uudelleen käytettäviin pakkauksiin - kuormalavoista, kuljetuslaatikoista ja eräistä muista kuljetuspakkauksista on v 2030 30 % ja v 2040 90 % oltava uudelleen käytettäviä osana järjestelmää	meijeripakkauspooli jne…). Isojen kodinkoneiden kuljettaminen uudelleen käytettävissä pakkauksissa lisää vaikeuskerrointa ja ympäristövaikutuksia Suomen kaltaisessa harvaan asutussa maassa – esimerkiksi loma-asunnot saaristossa tms…	
	- Mukaan otettavasta ruoasta (take away) pitää 2030 10 % pakata uudelleen käytettäviin pakkauksiin - Juomista vastaavasti 20 % - Kauppojen myymistä juomista (ei viini tai väkevät alkoholijuomat) 2030 10 %	Ei vahvaa kantaa puolesta tai vastaan. On hyvä, että kannustetaan kokeiluihin, jotta tietoa saadaan kerättyä eri vaihtoehtojen taloudellisista ja kokonaisympäristövaikutuksista.	
	- Mukaan otettavasta ruoasta (take away) pitää 2040 40 % pakata uudelleen käytettäviin pakkauksiin - Juomista vastaavasti 80 %. - Kauppojen myymistä juomista (ei viini tai väkevät alkoholijuomat) 2040 25 %	Kielteinen Ennen 2040 tavoitteiden asettamista pitää olla selvää ja kiistatonta tutkimustietoa erilaisten vaihtoehtojen todellisista taloudellisista ja kokonaisympäristövaikutuksista.	
34	Vaatimustenmukaisuustodistus: katkeamaton todistusketju ja jäljitettävyys	Kielteinen. Raportoinnin ja viranomaistyön lisääminen sekavan ja epäjohdonmukaisen sääntelyn valvomiseksi on tarpeeton lisärasite yrityksille.	

Suomen Pakkausyhdistys ry
Rautatieläisenkatu 6
FIN-00520 HELSINKI
info@pakkaus.com

	valmistuseräkohtaisesti kaikille tuotteille, joille esitetään vaatimuksia (artiklat 6-10)		
38	Pakkausjätteen määrän vähentäminen; vuoden 2018 tasosta on vähennystä tapahduttava: 2030: 5%, 2035: 10 % ja 2040: 15 %.	Ei vahvaa kantaa puolesta tai vastaan. Jätteen määrän vähentäminen on hyvä tavoite mutta se ei saa johtaa ruokahävikin lisääntymiseen tai elintarviketurvallisuuden heikkenemiseen.	
44	Panttijärjestelmät pakollisiksi EU:ssa 2029 mennessä	Myönteinen. Suomessa kokemukset juomapakkausten panttijärjestelmistä ovat positiivisia.	

Suomen Pakkausyhdistys ry
Rautatieläisenkatu 6
FIN-00520 HELSINKI
info@pakkaus.com